Sociale Raad Tilburg

Aandachtspunten van de Sociale Raad Tilburg bij het Coalitieakkoord 2026-2030

Vooraf

Het Coalitieakkoord *Tilburg 2026-2030: Aandacht, Ambitie, Actie* straalt daadkracht uit.

De aandacht gaat uit naar de inwoners, de verschillen in behoeften en mogelijkheden. “We investeren in groene en gezonde buurten met voorzieningen om de hoek. We staan voorbestaanszekerheid, een betaalbare woning en de kans om jezelf te ontwikkelen. Iedereen in Tilburg moet veilig en zichtbaar zichzelf kunnen zijn ongeacht achtergrond, overtuigingen of inkomen. Dit is in Tilburg nog niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daarom zetten we ons hier maximaal voor in. We hebben aandacht voor wie ondersteuning nodig heeft en organiseren onze zorg dichtbij in de buurt, preventief en collectief. We staan voor een inclusief Tilburg waar iedereen ertoe doet. We staan voor ondernemers die willen investeren en een Tilburg waar we hen de ruimte geven dat te doen, voor vrijwilligers die buurten sterker maken, voor voldoende ontmoetingsplekken en voor jongeren die bouwen aan hun toekomst”.

De ambities worden vertaald in concrete acties. Het college bouwt voort op wat in gang is gezet en stroopt de mouwen op. “We versnellen waar mogelijk, verlagen drempels en vereenvoudigen regels waar dat kan en helpt. We werken samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere overheden aan concrete oplossingen. Processen organiseren we eenvoudig en we communiceren duidelijk. We houden elkaar aan afspraken, helpen elkaar, werken samen en sturen op uitvoering. Daarbij houden we oog voor een goede balans in de ontwikkeling van verschillende opgaven.”

Hier kan niemand op tegen zijn. Ook de Sociale Raad niet. Sterker: we worden hier blij van.

De grote vraag is: “Hoe dan?”. Het blijft gissen hoe Tilburg zich gaat verhouden tot maatschappelijke ontwikkelingen, zoals toenemende polarisatie, zowel online als offline, groeiende druk op de mentale gezondheid, steeds complexere vraagstukken rond bestaanszekerheid en toenemende sociale ongelijkheid. De recente waarschuwing van de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema dat toenemende dakloosheid en de overlast die daar het gevolg van is de leefbaarheid in steden onder druk zet en vertrouwen in de overheid ondermijnt, is ook voor Tilburg relevant. De maatschappelijke ontwikkelingen en huidige overheidsbeleid (of gebrek daaraan) stellen het stadsbestuur voor dilemma’s en lastige keuzes. Hoe gaat het college daarmee om? Wij zijn benieuwd of “samen werken aan brede welvaart voor Tilburg in 2050” daarbij richtinggevend is.

Wat gaan inwoners hiervan merken?

Onze belangrijkste vraag is wat inwoners daadwerkelijk gaan merken van de voorgestelde acties. Welke nieuwe keuzes worden gemaakt en hoe dragen deze bij aan merkbare verbeteringen in het dagelijks leven van inwoners, met name voor mensen in een kwetsbare positie? Blijft vertrouwen het uitgangspunt in de bejegening van inwoners?

Mens centraal

Een belangrijk aandachtspunt voor de Sociale Raad Tilburg is de menselijke maat. Mensen zien, horen en serieus nemen vormt wat ons betreft de basis van sterke gemeenschappen en van vertrouwen in de overheid.

Daarbij doet taal ertoe. Begrippen zoals het "terugdringen van de zorgvraag", zoals beschreven in hoofdstuk 3, kunnen vanuit beleidsmatig perspectief begrijpelijk zijn, maar sluiten niet aan bij de beleving van inwoners die ondersteuning nodig hebben. Dat we zorg en ondersteuning anders en beter moeten organiseren, zijn we met het college eens. Maar doel en middelen dreigen zo omgedraaid te worden.

Wij pleiten ervoor om de betekenis van de toenemende digitalisering voor de dienstverlening aan de burger niet te overschatten. In het hoofdstuk organisatie lezen we dat voor een efficiënter werken veel verwacht wordt van digitalisering en AI en dat dus wordt opgeschaald. Wij kunnen ons voorstellen dat dit behulpzaam is voor het organiseren van de onderlinge samenwerking in de gemeentelijke organisatie. Maar een website als T-Helpt maakt persoonlijk contact, menselijke ondersteuning en laagdrempelige inlooppunten voor inwoners niet overbodig. Doorgaans is het effect van digitalisering van de dienstverlening dat inwoners meer zelf moeten regelen via apps en websites. Steeds meer mensen zien door de bomen het bos niet meer. In het gunstigste geval gaan ze nog mailen of bij een kennis te rade. Vaker haken ze af.

Participatie

Het college wil samenwerken. Er wordt gesproken over de Participatieleidraad, de Richtlijn Omgevingsdialoog en het Actieplan Inwonersparticipatie. Samenwerken is een werkwoord (naar Loesje). Hoe gaat de gemeente dit doen? Om alvast een voorzet te geven: waarom wordt hier het Burgerberaad niet genoemd, waarmee in de afgelopen periode goede ervaringen zijn opgedaan? Juist nu maatschappelijke vraagstukken steeds complexer worden en oplossingen om ingewikkelde keuzes vragen zou het Burgerberaad niet mogen ontbreken in de gereedschapskist van het gemeentebestuur.

Burgerinitiatieven

Wij missen hoe de gemeente zich verhoudt tot burgerinitiatieven. Wij zien op diverse terreinen inwonersinitiatieven die met relatief beperkte ondersteuning activiteiten organiseren die voorzien in de behoeften van burgers. Een benaderbare overheid die luistert en faciliteert is daarbij essentieel.

Hoe zorgt de gemeente dat er een klimaat is waarin geëxperimenteerd kan worden en waarin nieuwe vormen van samenwerking en onderlinge verbinding tussen inwoners kunnen floreren. Een veel gehoord geluid is dat het bestaande subsidiekader daarbij niet helpend is.

Wijkgericht werken

Wij lezen in de passage over een robuuste, flexibele en diverse organisatie dat effectiever wijkgericht gewerkt gaat worden en dat taken en werkzaamheden verschuiven naar waar ze het meest nodig zijn, dan wel worden uitgevoerd door andere organisaties wanneer die dit beter of efficiënter kunnen doen. Het is niet duidelijk wat hiermee precies bedoeld wordt. Niet alle publieke taken lenen zich voor uitvoering door andere organisaties. En er zijn grenzen aan de draagkracht van inwoners. Wij missen hierbij de notie dat wijkgericht werken ook om verschuiving van beslissingsmacht van sectoren naar gebieden vraagt.

Rol van de Sociale Raad

In hoofdstuk 5 wordt beschreven dat de gemeente wil werken met meer uitvoeringsplannen en minder beleidsnota's. De Sociale Raad onderschrijft dat het vooral zaak is om de bedoelingen van het beleid dat de afgelopen jaren al is vastgesteld te realiseren. Wij zijn benieuwd wat het aangekondigde “beleidsgesprek" met de gemeenteraad gaat betekenen.

Mogelijk heeft deze keuze ook gevolgen voor onze rol en samenwerking van de Sociale Raad met de gemeentelijke organisatie. Wij gaan hierover graag in gesprek met u.

Als Sociale Raad Tilburg hebben we een eigen werkagenda opgesteld voor de komende jaren. In onze adviezen stellen wij vooral inwoners centraal die vaak niet gehoord worden. Dit zijn vaak ook de mensen die het zwaarst getroffen worden door beleidsveranderingen. We zetten ons in om bij hen op te halen wat nodig is. Uiteraard blijven wij gevraagd en ongevraagd adviseren. We zorgen dat onze adviezen kort en begrijpelijk zijn. We richten ons op bestaanszekerheid, het volgen van burgerinitiatieven, het wijkgericht werken van de gemeente en de participatiemogelijkheden voor burgers. Daarnaast agenderen we maatschappelijke vraagstukken, indien wij dat nodig vinden.